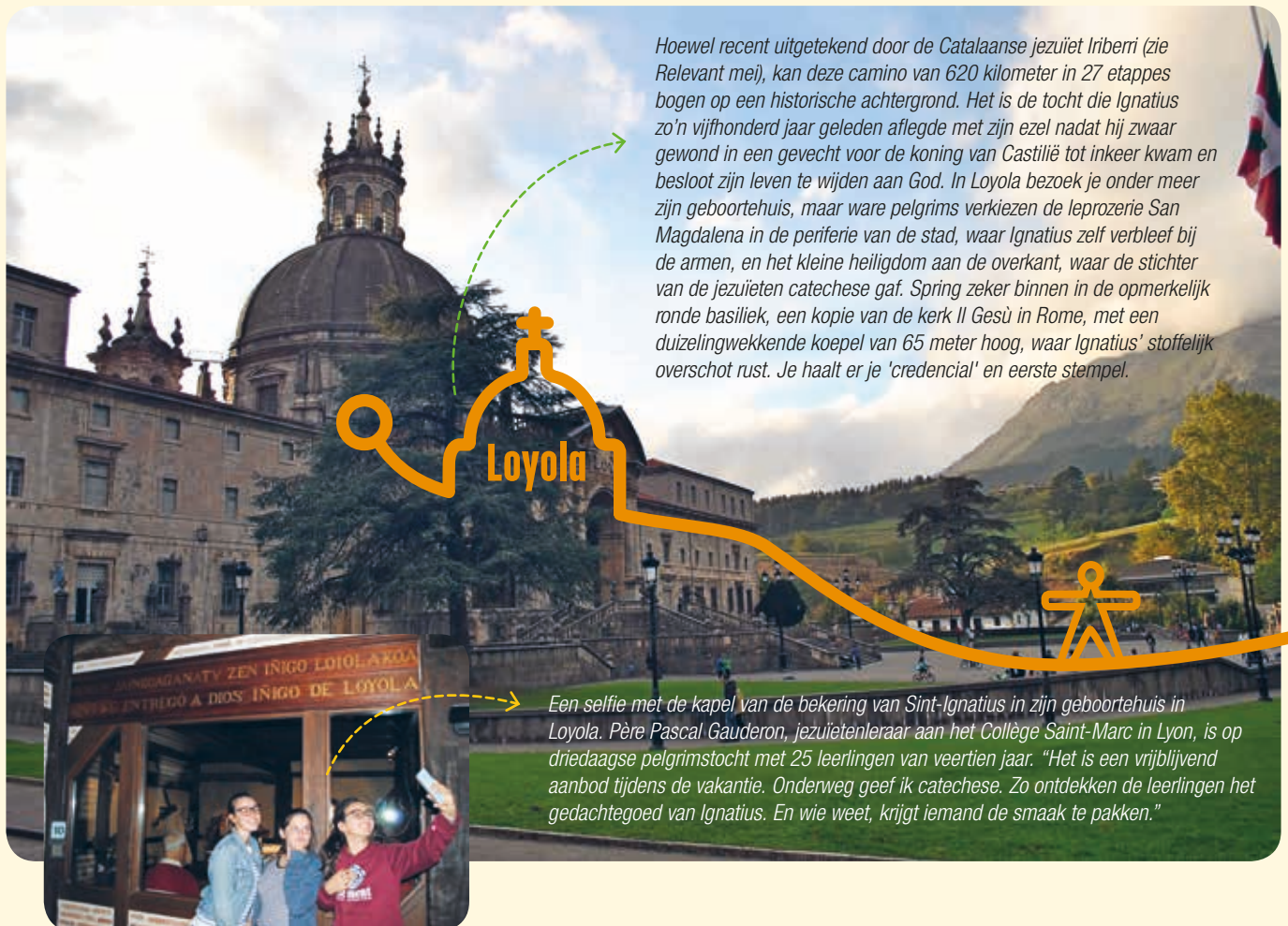

En plots bots je op God

Pelgrimeren op de Camino ignaciano, de benjamin onder de camino's

Met amper vijf jaar op zijn teller is de Camino ignaciano of de pelgrimstocht in de voetsporen van Sint-Ignatius van het Spaanse Loyola naar Manresa de benjamin onder de camino's. Naast de overbekende en overbevolkte bedevaartroute naar Santiago de Compostela is deze tocht door vijf streken in het noorden van Spanje een ware verademing en dat niet enkel voor pelgrims. Met enkele pittige beklimmingen en zeven verschillende wijndenominaties is ze ook een hele uitdaging voor sportievelingen of een tongstrelende ervaring voor wie van lekkers houdt. Op uitnodiging van de Spaanse, Baskische en Catalaanse dienst voor Toerisme mocht 'Relevant' deze camino voor jou ontdekken.

Ilse Van Halst

Hoewel recent uitgetekend door de Catalaanse jezuïet Iriberrri (zie Relevant mei), kan deze camino van 620 kilometer in 27 etappes bogen op een historische achtergrond. Het is de tocht die Ignatius zo'n vijfhonderd jaar geleden aflegde met zijn ezel nadat hij zwaar gewond in een gevecht voor de koning van Castilië tot inkeer kwam en besloot zijn leven te wijden aan God. In Loyola bezoek je onder meer zijn geboortehuis, maar ware pelgrims verkiezen de leprozerie San Magdalena in de periferie van de stad, waar Ignatius zelf verbleef bij de armen, en het kleine heiligdom aan de overkant, waar de stichter van de jezuïeten catechese gaf. Spring zeker binnen in de opmerkelijk ronde basiliek, een kopie van de kerk Il Gesù in Rome, met een duizelingwekkende koepel van 65 meter hoog, waar Ignatius' stoffelijk overschot rust. Je haalt er je 'credencial' en eerste stempel.

Een selfie met de kapel van de bekering van Sint-Ignatius in zijn geboortehuis in Loyola. Père Pascal Gauderon, jezuïetenleraar aan het Collège Saint-Marc in Lyon, is op driedaagse pelgrimstocht met 25 leerlingen van veertien jaar. "Het is een vrijblijvend aanbod tijdens de vakantie. Onderweg geef ik catechese. Zo ontdekken de leerlingen het gedachtegoed van Ignatius. En wie weet, krijgt iemand de smaak te pakken."

Azpeitia

Een bezoek aan de kerk San Sebastián de Soreasu in Azpeitia, door tempeliers gebouwd in de 16de en 17de eeuw, is alleen al voor het praatje met de koster de moeite waard. Francisco Paco heeft maar een halve aanmoediging nodig en vertelt je al wat je wil weten over de doopvont van Ignatius en het hoofdaltaar met het familiegraf en nog veel meer. Voor deze zeventigjarige vrijwilliger is de kerk zijn tweede thuis. Zijn vader was er sacristiemeester. Francisco troont me mee naar de sacristie met prachtige plafonds, om dan een sleutel op te diepen en me met een beloftevolle glimlach mee te noden door een deurtje achter het hoofdaltaar naar een donkere kelderruimte waarna we in wat hij noemt "een kopie van de Sixtijnse kapel in Vaticaanstad" belanden. De kapel van de Eenzaamheid is een juweel van Baskische renaissance met in grisalla 'Het Laatste Oordeel' van Michelangelo.

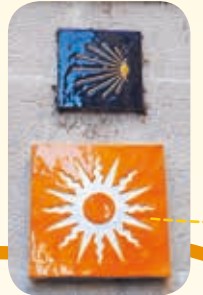

Mirandaola

Op doortocht door Mirandaola sliep Ignatius in een ijzerfabriek van zijn familie, vandaag nog steeds te bezoeken. Omdat hier overdag ijzer gesmeed werd met vuur, was het hier 's nachts aangenaam warm. In de kapel hangt het kleine kruis dat in 1580 als enig voorwerp gesmeed werd uit driehonderd kilo ijzer. Toen werd uitzonderlijk op zondag gewerkt in de fabriek. De arbeiders waren ontsteld. Ze beschouwden het als een straf omdat ze de zondagsrust niet gerespecteerd hadden en begroeven het kruis in de omgeving. Het verhaal bleef leven en kwam in 1633 de bisschop van Pamplona ten gehore die het liet onderzoeken. Hij gaf alle inwoners van de stad een schop om de bergflank om te spitten op zoek naar het kruis en erkende het als mirakel.

Arantzazu

Opmerkelijk. Dat is het minst wat je kunt zeggen van de basiliek van Arantzazu van de hand van architect Francisco Javier Sáenz de Oiza, gelauwerd auteur van tal van polemische gebouwen in Spanje. Dit gebouw uit 1950 luidde de moderne kunst in Baskenland in. Het Vaticaan moest er niets van weten. Reden waarom de basiliek in 1955 enkel werd ingezegend met een gebed, pas in 1969 werd ze ingewijd. "De basiliek staat voor zaken die uit hun as verrijzen, want de oorspronkelijke kerk brandde tot drie keer toe af", legt padre Antonio de symboliek uit. Hij is een van de 28 franciscanen die het heiligdom runnen. "De stekelige stenen verwijzen naar de takken van de doomstruik waarin het kleine houten Mariabeeld dat hier wordt aanbeden, gevonden werd in 1468." Bij de ingang van de kerk prijken maar liefst veertien apostelen. "De boodschap is duidelijk", meent padre Antonio. "Wij zijn allemaal leerling van Jezus. Aan ons allen om zijn geloof te verkondigen." Binnenin wordt je blik naar het ogenschijnlijk witte Mariabeeldje gezogen dat nietig lijkt hoog in een nis in een retabel, met zijn zeshonderd vierkante meter het grootste van Europa, een meesterwerk van Lucio Muñoz. De kerk werd toegewijd aan de heilige Ignatius omdat hij hier passeerde op zijn tocht en de gelofte van kuisheid aflegde voor het Mariabeeld.

Aan haar rugzak bengelt een engeltje, heen en weer getrokken tussen hemel en aarde. "Het is de talisman van mijn vriendin. Zo neem ik haar overal mee. Ik stap deze tocht voor haar", vertelt zuster Margareta, 72 jaar, uit Nieuw-Zeeland. Margareta droomde er al jaren van om op pelgrimstocht te gaan. "Vorig jaar brak mijn vriendin haar heup. Mijn overste wilde me niet alleen laten gaan. Toen ontdekte ze een begeleide pelgrimstocht op deze camino. Het is een interessante mix van historisch en cultureel erfgoed, spiritualiteit en sociaal contact."

Zo'n vijfhonderd pelgrims vonden hun weg al naar deze camino en laten zich leiden door oranje pijlen en een stralende zon, een verwijzing naar licht en God. "Zonder zon is er geen leven, zonder God evenmin", duidt Marta van de Toeristische Dienst heel eenvoudig. "Al stappend kwam Ignatius op het spoor van zijn Geestelijke Oefeningen en het belang daarvan voor de innerlijke gezondheid en het evenwicht van de mens. Deze camino biedt een kans tot inkeer en introspectie. Het is een moment van eenheid met de natuur, waarin je op het spoor komt van God. Zonder geestelijke bron die ons voedt, zijn we arme mensen."

Bronzen schoenen. Dit beeldhouwwerk van Koko Rico in het bekoorlijke ronde vestingstadje Laguardia in de wijnregio La Rioja is een ode aan reizigers en pelgrims.

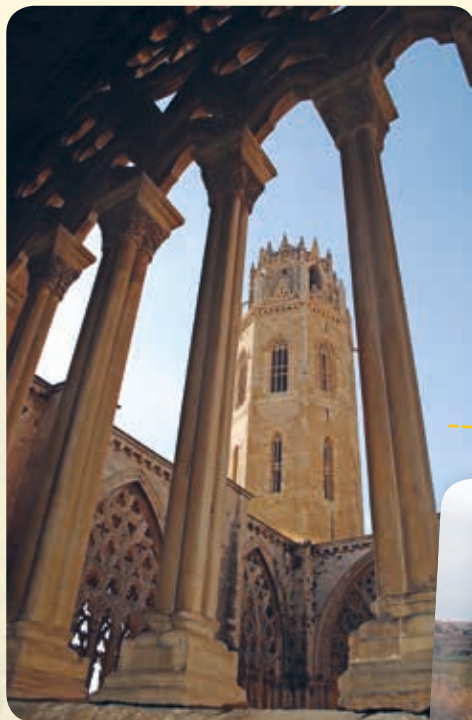
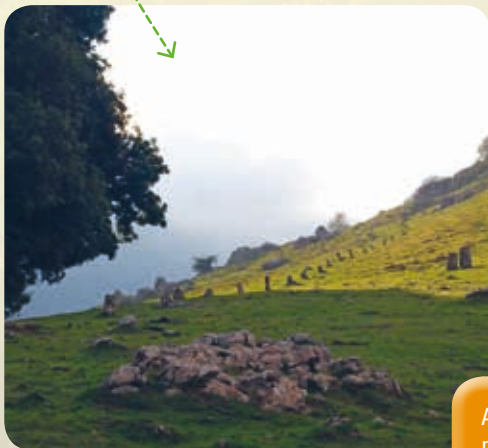

"Señora! Señora! U stapt in de verkeerde richting." Een vriendelijke oude man klampt me aan en wijst me de weg richting Compostela. In Calahorra kruisen beide pelgrimswegen elkaar, maar waar de camino van Santiago westwaarts loopt, leidt het pelgrimspad van Ignatius oostwaarts, richting Middellandse Zee. In Calahorra kun je 's avonds de innerlijke man versterken in het Laurelsteegje, ooit een prostitutiebuurt, nu bekend om zijn vele bars met pinxtos, de Baskische variant van de Spaanse tapas.

Urbia

Een tussenstop op de hoogvlakte bij Urbia in een pelgrimshuis, een welkome rustplaats na een fikse klim naar 1.100 meter hoogte door een prachtig nationaal park. Het is een van de hoogtepunten van de tocht. Op de vlakte staan grafstenen en waait de wind stevig. De lucht is ijl, het uitzicht adembenemend. De camino lijkt hier over te gaan in de hemel.

De camino ignaciano voert je naar de nieuwe kathedraal, in 1761 en 1781 opgetrokken ter vervanging van de oude Seu Vella, hét symbool van de stad en ooit gebruikt voor militaire doeleinden en als ziekenhuis. Toch loont het de moeite om even van je pad af te wijken en deze parel van eenvoud met een prachtig uitzicht, bij helder weer zelfs tot de Pyreneeën, te bezoeken. Op donderdagavond is de kloostergang van de kathedraal gratis toegankelijk voor al wie in alle rust een boek wil lezen.

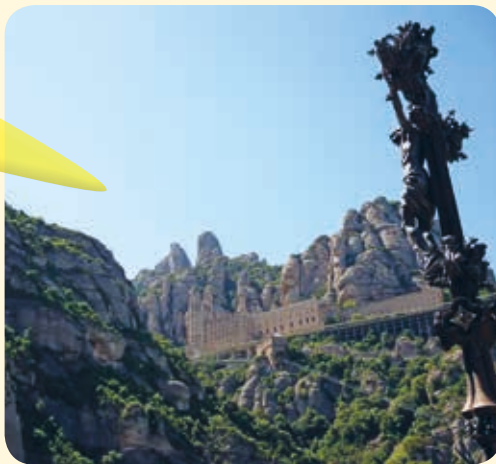

Andrew Carson (vooraan) uit Melbourne heeft nog nooit gewandeld. "Ik was bang dat ik het niet zou halen. In het begin was ik erg stijf, maar je moet gewoon aan iets anders denken", zegt de 72-jarige pelgrim laconiek. "Een camino stappen zie ik als het opkuisen van de harde schijf van je computer. Je gooit alle cookies en ballast weg om enkel de kern van de zaak over te houden. Eerst spoken alle zorgen van thuis nog door je hoofd, maar beetje bij beetje verdwijnt dat naar de achtergrond. En dan gebeurt het als vanzelf: dan proef je iets van het mysterie. En als je gelovig bent, noem je dat God, denk ik."

Twee vrouwen, meer dan vijftig jaar bevriend, stappen samen de camino. "Zij heeft een wonderbaarlijke spiritualiteit, ik wandel graag. Het spirituele ding ligt me niet zo, maar padre José drukte me op het hart dat ik me niet ongerust moet maken en dat er al stappend wel een vorm van spiritualiteit zal ontluiken."

Het benedictijnenklooster van Montserrat, opgetrokken op een eenzame mysterieuze berg in Catalonië aan de voet van majestueuze rotsen, is met jaarlijks 2,4 miljoen bezoekers een heuse toeristische topper. Op het voorplein herinnert een ronde cirkel aan de heilige Ignatius die hier een hele nacht bad bij de zwarte madonna. Die werd hier in 880 gevonden in een grot. Vandaag telt het klooster nog een zestigtal monniken tussen 34 en 97 jaar.

Na het ontbijt en het gebed geeft padre José Iriberrí iedereen enkele meditatiepunten mee. Dan gaan we op stap, ieder op zijn tempo, in stilte, de meditatie overpeinzend. Na twee uur houden we halt en verzamelen we. Dan zetten we onze tocht verder en wisselen we van gedachten met de anderen over onze overpeinzingen.

Verdú

Igualada

Montserrat

Manresa

Veronica – "Vero voor vrienden", lacht ze – vrijwilligert in de refugio of herberg van San Ignacio in Verdú. "Ik stempel de 'credencial' van pelgrims af, reken af, doe zelfs hun was en stap soms een stukje mee." Ze vervolgt niet zonder trots: "Vele pelgrims komen naar onze stad om het geboortehuis van de heilige Peter Claver, patroon van de Catalaanse jezuïeten, te bezoeken."

Father David (met bril en witte hemd), een anglicaans priester van 42 jaar uit Newcastle, mocht van zijn bisschop een sabbatical nemen. "Een collega van 76 jaar die met pensioen is, vervangt me. Ik heb altijd al een zwak gehad voor Ignatius." Hij duikt in het verleden: "Als seminarist woonde ik ooit een lezing bij van een katholieke zuster, die het over Ignatius had. Ik ging op zoek naar meer informatie. Toen ik over hem las, voelde ik letterlijk mijn hart een sprongetje maken in mijn borstkas. Plots stroomde er een warme gloed door me." Een tweetal jaren geleden ging hij met enkele medestudenten op retraite. "We verwachtten een retraite met preken, gebed, wandelingen en ontmoetingen, maar nee, de hele week verliep in stilte. Het was een beklievende ervaring. Zonder het te weten waren we in een Ignatiaanse retraite beland. Elke dag dompelden we ons onder in zijn Geestelijke Oefeningen. Ik kwam zo rijk terug. Als ik een writer's block heb bij het schrijven van mijn preken, vind ik inspiratie bij hem."

In Manresa, eindbestemming van de camino ignaciano, verbleef Ignatius in een grot naast de rivier Gardener en werkte hij aan zijn Geestelijke Oefeningen. Nu maakt de grot deel uit van het diocesaan jezuïetenhuis. Enkele trappen voeren je naar beneden, een fysieke beweging als symbool voor het afdalen in jezelf op zoek naar je diepste zijn en naar Gods spoor in jouw leven. "Jaarlijks onthalen we zo'n veertigduizend bezoekers", vertelt directeur Luís. Het hoeft niet te verwonderen dat heel Manresa Ignatius ademdt, tot in de hedendaagse kunst. In 2015 onthulde de stad het beeld Acogilla of Welkom. Het stelt een vrouw voor die een deur opent om je welkom te heden in de stad. Wie erdoor stapt, zal geluk kennen, wordt beweerd. De deur stelt beeldhouwd jutte voor, zoals het kleed van Ignatius, met een afbeelding van de kom waaruit hij dronk en vier handen. Ignatius deelde immers met de armen. Het is duidelijk: Ignatius is geen relik uit een ver verleden. Hij leeft nog vandaag en doet leven.

